Puola PL

Teollisuus liitto

Przedstawiciel ds. bezpieczeństwa i higieny pracy – na czym polega ta funkcja?

Przedstawiciel ds. bezpieczeństwa i higieny pracy

Przedstawiciel ds. bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) reprezentuje pracowników w miejscu pracy. To pracownik wybrany na to stanowisko przez swoich kolegów i koleżanki.

Przedstawiciel ds. BHP działa – w imieniu pracowników i we współpracy z pracodawcą – na rzecz zdrowych i bezpiecznych warunków pracy.

Zgodnie z przepisami w zakładach pracy, w których na stałe zatrudnionych jest co najmniej dziesięć osób, należy wybrać przedstawiciela ds. BHP oraz dwóch jego zastępców. Również w mniejszych zakładach pracy może zostać powołany przedstawiciel ds. BHP, jeśli pracownicy wyrażą taką wolę.

Wybór przedstawiciela ds. BHP jest prawem pracowników i przynosi im korzyści. Zgodnie z prawem pracodawca jest zobowiązany poinformować pracowników o przysługującym im prawie do wyboru przedstawiciela ds. BHP oraz o obowiązku współpracy pomiędzy pracodawcą a wybranym przedstawicielem.

Jaka jest różnica między osobą zaufania a przedstawicielem ds. BHP?

Oboje są przedstawicielami pracowników, ale ich zadania są różne. Osoba zaufania czuwa nad przestrzeganiem warunków zatrudnienia, natomiast przedstawiciel ds. bezpieczeństwa i higieny pracy dba o przestrzeganie zasad BHP.

Obowiązki

Przedstawiciel ds. BHP zapoznaje się ze środowiskiem i metodami pracy oraz tymi sprawami dotyczącymi warunków pracy, które mają wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie pracowników.

Przedstawiciel współpracuje z pracodawcą w zakresie zapobiegania chorobom i wypadkom, w razie potrzeby bierze udział w dochodzeniach dotyczących wypadków oraz wspiera pracowników w negocjacjach dotyczących ich zdolności do pracy.

Ponadto przedstawiciel zapoznaje się z przepisami dotyczącymi BHP oraz innymi powiązanymi regulacjami.

Do obowiązków przedstawiciela ds. BHP należy zajmowanie się sprawami związanymi nie tylko z bezpieczeństwem fizycznym, ale także z dobrostanem psychicznym oraz dobrym samopoczuciem. Zagrożenia dla fizycznego bezpieczeństwa i zdrowia obejmują np. ryzyko poślizgnięcia się lub upadku. Z kolei do zagrożeń dla zdrowia psychicznego należą m.in. prześladowanie lub niewłaściwe traktowanie.

Przedstawiciel zachęca pracowników do zwracania uwagi na bezpieczeństwo i higienę pracy – zarówno swoje, jak i innych osób – oraz do zgłaszania wszelkich potencjalnych problemów lub zagrożeń.

Przedstawiciel przekazuje otrzymane od pracowników informacje dotyczące kwestii związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, które muszą zostać rozwiązane we współpracy z pracodawcą.

Rola w sprawach dotyczących niewłaściwego postępowania

W przypadku wystąpienia w miejscu pracy niewłaściwego zachowania lub innych trudności powodujących obciążenie psychiczne, przedstawiciel ds. BHP pomaga w rozwiązaniu tej sytuacji. Jest on zobowiązany do zachowania poufności, by pracownicy mogli bezpiecznie dzielić się z nim swoimi obawami i problemami.

Pracodawca ma ustawowy obowiązek reagować na niewłaściwe zachowania w miejscu pracy. Aby jednak zbadać sytuację i podjąć niezbędne działania, pracodawca musi wiedzieć, kto padł ofiarą niewłaściwego traktowania oraz kto jest podejrzany o takie zachowanie.

Na wniosek pracownika przedstawiciel ds. BHP może uczestniczyć w spotkaniu, na którym omawiane są sprawy dotyczące tego pracownika, w charakterze osoby wspierającej.

Zadaniem przedstawiciela ds. BHP jest pomaganie zarówno pracownikom, jak i pracodawcy w identyfikowaniu przyczyn problemów oraz w poszukiwaniu rozwiązań. Przedstawiciel może również przedstawiać propozycje dotyczące opracowania procedur mających na celu zapobieganie podobnym sytuacjom w przyszłości.

Prawa

Stanowisko przedstawiciela ds. BHP wynika z przepisów prawa. Postanowienia, które dokładniej określają zakres jego obowiązków i uprawnień, zawarte są w układach zbiorowych zawartych przez związek zawodowy Teollisuusliitto z federacjami pracodawców, a także w załączonych do nich porozumieniach dotyczących współpracy w zakresie BHP. Również w tej kwestii wynegocjowane przez związek warunki są korzystniejsze od tych przewidzianych w przepisach ustawowych.

Układy zbiorowe różnią się w zależności od sektora. Warto zapoznać się ze szczegółowymi postanowieniami układu zbiorowego obowiązującego w Twoim miejscu pracy.

Wykonywanie obowiązków w godzinach pracy

Przedstawiciel ds. BHP może wykonywać swoje obowiązki w czasie pracy. Pracodawca wypłaca wynagrodzenie za ten czas, a jego ilość zależy od wielkości zakładu pracy. W dużych zakładach pracy zatrudniających setki pracowników przedstawiciel ds. BHP może pełnić swoje obowiązki w pełnym wymiarze godzin. W średnich zakładach pracy czas ten waha się od kilku godzin tygodniowo do połowy etatu. W bardzo małych zakładach pracy przedstawiciel ds. BHP pełni swoje obowiązki równolegle do zwykłych obowiązków służbowych.

Wynagrodzenie

Pracodawca wypłaca przedstawicielowi ds. BHP dodatek pieniężny, zgodnie z układem zbiorowym. Kwota zależy od wielkości zakładu pracy. W dużych zakładach pracy wynagrodzenie może przekraczać 200 euro miesięcznie, ale zazwyczaj wynosi od około 50 do 150 euro. W bardzo małych zakładach pracy nie wypłaca się wynagrodzenia.

Wyposażenie i sprzęt

Pracodawca ma obowiązek zapewnić przedstawicielowi ds. BHP odpowiednie pomieszczenie, w którym będzie mógł przechowywać dokumenty i prowadzić poufne rozmowy z pracownikami. Przedstawicielowi ds. BHP przysługuje prawo realizowania swoich obowiązków z wykorzystaniem pomieszczeń biurowych pracodawcy oraz jego sprzętów biurowych i telekomunikacyjnych.

Dostęp do informacji i uczestnictwo

Przedstawiciel ds. BHP ma prawo uzyskać od pracodawcy niezbędne do wykonywania swoich obowiązków informacje dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy. Ma na przykład prawo wglądu do dokumentów i ewidencji, które pracodawca jest zobowiązany prowadzić.

Przedstawiciel ds. BHP ma prawo zapoznać się z umowami dotyczącymi usług w zakresie medycyny pracy, a także z przygotowywanym przez personel medycyny pracy planem działania. Ponadto ma prawo do udziału w procesie rozpatrywania spraw dotyczących medycyny pracy przed podjęciem decyzji. Ma także prawo do uzyskania od personelu medycyny pracy informacji niezbędnych do poprawy warunków w miejscu pracy.

Przedstawiciel ds. BHP uczestniczy w pracach zakładowej komisji ds. bezpieczeństwa i higieny pracy (työsuojelutoimikunta), w kontrolach organów nadzorczych oraz – w razie potrzeby – w spotkaniach, podczas których pracodawca, pracownik i personel medycyny pracy oceniają zdolność pracownika do wykonywania pracy. Pracownik ma zawsze prawo poprosić przedstawiciela ds. BHP o towarzyszenie mu podczas rozmów z pracodawcą.

Pracodawca ma obowiązek poinformować przedstawiciela ds. BHP o wszystkich niebezpiecznych sytuacjach i wypadkach zgłoszonych przez pracowników. Przedstawiciel ma również prawo wstrzymać pracę, jeśli istnieje wyraźne i bezpośrednie zagrożenie wypadkiem lub chorobą.

Ochrona

Obrona prawa do bezpiecznego miejsca pracy może czasami stawiać przedstawiciela ds. BHP w trudnej sytuacji. Ze względu na pełnioną funkcję przedstawiciele ds. BHP są w szczególny sposób chronieni przed zwolnieniem oraz pogorszeniem ich pozycji.

Przedstawiciela ds. BHP nie można zwolnić z powodu wykonywania powierzonych mu obowiązków. Rozwiązanie stosunku pracy z przedstawicielem ds. BHP z przyczyn finansowych, związanych z produkcją lub osobistych jest bardzo trudne. Nie można go również przenosić ze względu na pełnioną funkcję na gorsze lub gorzej płatne stanowiska.

Dzięki tej ochronie przedstawiciel ds. BHP może działać bez obawy, że osłabi to jego pozycję. Ochrona trwa przez pewien czas nawet po wygaśnięciu kadencji.

Obowiązki

Zgodnie z prawem to na pracodawcy spoczywa główna odpowiedzialność i decyzyjność w zakresie bezpieczeństwa w miejscu pracy.

Przedstawiciel ds. BHP pełni funkcję przedstawiciela pracowników i nie ponosi odpowiedzialności za zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu pracy, za przestrzeganie przepisów przez pracodawcę, za ewentualne wypadki ani za błędy lub zaniedbania popełnione przez inne osoby.

Szkolenie

Za przeszkolenie przedstawiciela ds. BHP odpowiada pracodawca.

Członek związku zawodowego Teollisuusliitto, który pełni funkcję przedstawiciela ds. BHP, nie musi radzić sobie sam. Związek wspiera rozwój kompetencji przedstawicieli ds. BHP poprzez doradztwo i szkolenia z zakresu dobrych praktyk oraz przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Centrum szkoleniowe Murikka przy związku zawodowym Teollisuusliitto oferuje kompleksowy program szkoleniowy dla przedstawicieli ds. BHP. Podczas szkoleń przedstawiciele mają okazję nawiązywać kontakty, uczyć się od siebie nawzajem oraz korzystać ze wsparcia ze strony innych uczestników.

Pracodawca wypłaca przedstawicielowi ds. BHP wynagrodzenie za czas trwania szkolenia. Szkolenie, zakwaterowanie i wyżywienie są dla przedstawiciela ds. BHP bezpłatne. Przysługuje mu także prawo do zwrotu kosztów podróży.

Wybór

Wybór przedstawiciela ds. BHP jest prawem pracowników. Pracodawca nie może brać udziału w tym procesie ani na niego wpływać.

Przy planowaniu wyboru przedstawiciela ds. BHP należy dokładnie przestrzegać wytycznych Centrum Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (Työturvallisuuskeskus) tak, aby zapewnić formalną poprawność procesu. To szczególnie ważne przy braku wcześniejszego doświadczenia w organizowaniu wyborów w miejscu pracy. Warto również skontaktować się wcześniej ze związkiem zawodowym Teollisuusliitto.

Główny przedstawiciel i jego zastępcy

Przedstawiciel ds. BHP ma wybieranych dwóch zastępców.

Jeżeli przedstawiciel ds. BHP jest tymczasowo niezdolny do wykonywania swoich obowiązków, na przykład z powodu urlopu wypoczynkowego lub zwolnienia lekarskiego, zastępca działa w jego imieniu i przejmuje te obowiązki, których nie można odłożyć na później. Należy do nich na przykład udział w kontroli przeprowadzanej przez organy ds. BHP lub prowadzenie dochodzenia w sprawie wypadku przy pracy.

Jeżeli przedstawiciel ds. BHP nie jest w stanie wykonywać swoich obowiązków w sposób trwały, zastępca przejmuje jego funkcję na pozostałą część kadencji. Wówczas zastępca nabywa pełny status przedstawiciela ds. BHP.

Pracodawca musi być zawsze informowany o sytuacjach, w których zastępca pełni obowiązki w imieniu przedstawiciela ds. BHP.

Kadencja

Kadencja przedstawiciela ds. BHP trwa zazwyczaj dwa lata kalendarzowe. W układach zbiorowych lub w ramach lokalnych negocjacji prowadzonych w zakładowej komisji ds. BHP można uzgodnić inną kadencję, maksymalnie czteroletnią.

Wskazywanie kandydatów

Wybory rozpoczynają się od zgłoszenia kandydatów co najmniej dwa tygodnie przed terminem wyborów. Kandydatury są przedkładane komisji wyborczej złożonej z wybranych pracowników.

Przy zgłaszaniu swojej kandydatury należy wskazać, czy chce się uzyskać stanowisko przedstawiciela ds. BHP, czy też jego zastępcy. Komisja wyborcza zatwierdza kandydatów zgłoszonych w wyznaczonym terminie.

Prawo kandydowania mają wszyscy pracownicy zatrudnieni bezpośrednio przez pracodawcę, w tym pracownicy zatrudnieni na czas określony oraz w niepełnym wymiarze godzin. Nie dotyczy to osób zatrudnionych przez agencje pracy tymczasowej ani podwykonawców. Osoby pełniące funkcję przedstawiciela pracodawcy w miejscu pracy również nie mogą startować w wyborach.

Jeżeli komisja wyborcza otrzyma zgłoszenie tylko jednego kandydata na dane stanowisko, wybór może nastąpić bez głosowania.

Wybory

Za organizację wyborów dotyczących BHP odpowiedzialni są pracownicy. Wybory są prowadzone przez komisję wyborczą. Wybory mogą odbywać się w formie głosowania w miejscu pracy, głosowania elektronicznego lub głosowania korespondencyjnego.

Pracodawca przekazuje komisji wyborczej listę osób uprawnionych do głosowania obejmującą wszystkich pracowników pozostających w stosunku pracy w danym zakładzie pracy. Pracodawca zapewnia również lokal na potrzeby wyborów.

Po ustaleniu terminu wyborów, na dwa tygodnie przed wyborami ogłasza się (na przykład na tablicy ogłoszeń w zakładzie pracy) godzinę i miejsce ich przeprowadzenia.

Powiadomienie

Komisja wyborcza ogłasza wyniki wyborów. Pracodawca ma obowiązek powiadomić Centrum Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (Työturvallisuuskeskus) o wyborze przedstawiciela ds. BHP oraz jego zastępców.

Przedstawiciele ds. BHP oraz ich zastępcy, którzy należą do związku Teollisuusliitto, muszą samodzielnie zgłosić do związku fakt swojego wyboru.

Najczęściej zadawane pytania

Co jeśli w moim miejscu pracy nie ma przedstawiciela ds. BHP?

Jeśli należysz do związku zawodowego Teollisuusliitto, a w Twoim miejscu pracy nie ma przedstawiciela ds. BHP, w sprawie wszelkich pytań i problemów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy możesz zwracać się bezpośrednio do związku. Warto również porozmawiać ze współpracownikami o prawie do wyboru przedstawiciela ds. BHP.

Dlaczego warto wybrać przedstawiciela ds. BHP?

Gdy w zakładzie jest przedstawiciel ds. BHP, pracownicy mają większe możliwości wyrażania swoich opinii w sprawach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. W miejscach pracy, w których działa taki przedstawiciel, zazwyczaj panują lepsze warunki pracy.

Przedstawiciel ds. BHP czuwa nad przestrzeganiem przepisów dotyczących BHP oraz ma wpływ m.in. na organizację usług w zakresie medycyny pracy. W rozmowach z pracodawcą, które dotyczą takich kwestii, jak np. zdolność do pracy, obciążenie pracą czy bezpieczeństwo, pracownicy mogą poprosić przedstawiciela ds. BHP o wsparcie.

Co jeśli jest nas tylko kilkoro?

Liczba pracowników nie ma znaczenia przy wyborze przedstawiciela ds. BHP. Jeśli w Twoim miejscu pracy zatrudnionych jest na stałe co najmniej 10 osób, wyłonienie przedstawiciela ds. BHP jest obowiązkowe. Przedstawiciela można również wybrać w mniejszych zakładach pracy.

Kto może zostać przedstawicielem ds. BHP?

Jeśli pozostajesz w bezpośrednim stosunku pracy z pracodawcą, możesz zostać przedstawicielem ds. BHP. Nie musisz mieć nadzwyczajnych zdolności ani wiedzieć wszystkiego. Wystarczy, że znasz specyfikę swojego miejsca pracy, interesujesz się rozwiązywaniem wspólnych problemów, chcesz poznać tematykę BHP oraz rozwijać umiejętności słuchania, pewnego wyrażania swoich opinii i skutecznego negocjowania.

Co zrobić, jeśli nie zgadzam się z przedstawicielem ds. BHP?

Ważne jest, aby wspierać przedstawiciela ds. BHP oraz aktywnie dzielić się z nim swoimi opiniami na temat spraw związanych z miejscem pracy. Możesz również zgłosić swoją kandydaturę w następnych wyborach lub zachęcić do startu kolegę albo koleżankę z pracy.

Kim jest koordynator ds. BHP (työsuojeluasiamies)?

Oprócz przedstawiciela ds. BHP można wybrać koordynatorów ds. BHP, którzy będą reprezentować pracowników. Koordynatorzy ds. BHP zazwyczaj reprezentują wąską grupę pracowników, np. osoby zatrudnione w konkretnym dziale lub wykonujące określone zadania. Koordynatorzy ds. BHP nie pełnią funkcji ustawowej ani nie mają uprawnień wynikających z układów zbiorowych.

Czym jest współpraca w zakresie BHP?

Współpraca w zakresie BHP (työsuojelun yhteistoiminta) oznacza współpracę między pracodawcą a pracownikami mającą na celu promowanie zasad BHP. Ma ona na celu aktywne zapobieganie wypadkom, chorobom i innym zagrożeniom dla zdrowia. Pracowników w tym zakresie reprezentuje przedstawiciel ds. BHP.

Kim jest kierownik ds. BHP (työsuojelupäällikkö)?

Kierownik ds. BHP to wyznaczona przez pracodawcę osoba, która odpowiada za wdrażanie i przestrzeganie zasad BHP oraz pełni rolę przedstawiciela pracodawcy w ramach współpracy w zakresie BHP.